

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . f 4.50.
 Voor de overige steden des Rijks . . . . . 5.50.

VRIJDAG 10 AUGUSTUS.

UITGEVER-DIRECTEUR:

C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Hoofd-Correspondenten M. Schoneveld en Zoon,
 Beurssteeg, te Amsterdam.
 Brieven franco aan het Bureau Dé Grondwet.
 Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIE:

Van één tot zes regels. . . . . f 1.00
 Voor elken regel meer. 0.15
 Behalve de 35 cts. zegelgeld.

Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden
 worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegel-
 regt daaronder begrepen.

De Maatschappij: tot Nut van 't Algemeen.

I.

Weldra breekt weder de dag aan, waarop de strijd, die een jaar geleden in de Algemeene Vergadering der aanzienlijkste van onze vaderlandsche instellingen van algemeen nut, gevoerd werd, zal worden hervat. 't Was te verwachten, dat de nederlaag, die bekrompenheid van beginselen en onverdraagzaamheid, zoodra zij den toets van een onpartijdig oordeel niet konden doorstaan, geleden hadden, niet onherstelbaar zou worden geacht. 't Was een strijd, om der godsdienst wille gelijk men meent, en de geschiedenis is daàr, om te getuigen, dat men op dit gebied geene nederlagen telt, maar daarin juist eene aansporing zoekt, om nieuwe krachten te verzamelen tot herovering van het verloren terrein. Wij betreuren het, dat wij het moeten opmerken, hoezeer men op dat godsdienstig gebied niet altijd even nauwgezet in de keuze der wapenen is, als wel omzigtig om het doel van den strijd in een beminnelijk en uitlokkend licht voor te stellen; maar het is aan de andere zijde bemoedigend, op dat gebied menig waarschuwend gedenkteeken te aanschouwen, waaruit blijkt, dat niet zelden de ijver des strijders hem zelve heeft verteerd.

Onder den indruk van deze herinneringen vestigen wij het oog op meer dan ééne poging, welke in het werk wordt gesteld, om de wijziging, die art. 4 der wet van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen in het vorig jaar heeft ondergaan, bij de algemeene, des tijds tot stand gekomen herziening, te vernietigen, door de vrije en onbelemmerde werking van het lofwaardig beginsel, dat aan die wijziging ten grondslag ligt, te beperken. Men schijnt het beginsel zelf toe te juichen; maar de vergunning of bevoegdheid voor de departementen te verlangen, om, hetgeen de wet gaf door de huishoudelijke reglementen der departementen, te kunnen terug nemen.

Elf departementen hebben op nieuw, bij afzonderlijke voorstellen, maar die eene gelijke strekking hebben, de algemeene aandacht op het geschilpunt vestigd. Allen willen het lidmaatschap der Maatschappij uitsluitend verbonden hebben aan het vereischte, dat men behoort tot een christelijk kerkgenootschap. De departementen Doesburg, Alphen, Enkhuizen, Middelburg en Maassluis verlangen, dat daarenboven de toelating tot het lidmaatschap afhankelijk zij van de huishoudelijke bepalingen, door de departementen voor het verkiezen en toelaten van hunne leden vastgesteld.

Het is vreemd, dat die wijziging en radikale afwijking van het ten vorige jare genomen besluit, o. a. door het departement Alphen wordt voorgesteld, na de erkenning, dat het departement van den aanvang af het beginsel gehuldigd heeft, waarvan de Commissie tot de herziening der wet van de Maatschappij ten vorigen jare is uitgegaan, bij de veranderde redactie van artikel 4, en dat het daarom ook zijnen afgevaardigde in last heeft gegeven, op de laatste gehouden Algemeene Vergadering vóór het ontwerp van wet te stemmen. En als het ook nu nog dit beginsel als zoodanig blijft huldigen en voor de Maatschappij geen gevaar of nadeel ducht van de niet-Christenen, die van de hun verleende vrijheid om leden te worden, zullen gebruik maken; als het niet gelooft, dat dit getal groot zal zijn; maar meent het er voor te mogen houden, dat slechts in enkele plaatsen sommigen zullen gevonden worden, die daartoe zullen overgaan. Van waar ontstaat dan de vrees, dat het aangenomen beginsel groote schade en nadeel aan de Maatschappij zelve zal berokkenen door den ongunstigen invloed, dien het blijkbaar reeds op velen harer leden uitgeoefend heeft, en waarschijnlijk nog verder uitoefenen zal, waardoor zij achtenswaardige en ijverige mannen, als medewerkers ter bereiking van haar doel, zal komen te verliezen, en zelfs

departementen de banden, die haar aan de Maatschappij verbinden, zullen verbreken?"

Die vrees is een bewijs van zwakheid en onstandvastigheid; want zij is onbestaanbaar met eene krachtige overtuiging der deugdelijkheid van het beginsel, dat men huldigt en met een onwrikbaar vertrouwen, dat dit beginsel, trots allen tegenstand en transactiegeest, zich zelf zal helpen.

Oneindig consequenter is, naar ons oordeel, het voorstel, dat door het departement Rotterdam, in vereeniging met de departementen Delft, Leijden, Hoorn, Hillegersberg, Harlingen, Haarlem, Gorinchem, Breda, Amersfoort, Amsterdams 2e en Kampen is ingezonden. Daarbij geldt het toch werkelijk de geheele intrekking van het ten vorigen jare genomen besluit, waardoor men meent, dat de Maatschappij aan veelzijdig en groot gevaar, zoo van den kant der toetredene niet-Christenen, als door het ontstaan van verdeeldheid en scheuring onder hare leden, en door de ontarding van haar zuiver Christelijk beginsel, wordt blootgesteld.

Daargelaten de vraag, in hoever dat voorstel in overeenstemming kan worden geacht met art. 128 der wetten, wordt hier niet anders bedoeld dan de intrekking van het ten vorigen jare genomen besluit, op grond, dat de gewijzigde wet slechts met eene zeer geringe meerderheid is aangenomen. Deze aangevoerde grond is, naar ons inzien, van dien aard, dat er een gewichtig antecedent zou worden daargesteld, waardoor elk besluit, dat niet met eene aanzienlijke meerderheid was genomen, reeds daardoor vatbaar zou schijnen, om een volgend jaar op nieuw te worden in overweging genomen en ingetrokken. Het behoeft geen betoog, dat zoodanig antecedent eene hoogstgevaarlijke strekking zou hebben, waardoor elke minderheid van betrekkelijk aanzienlijke grootte kan en zal beproeven om een besluit te doen nemen, dat in zich zelf weder de zaden van spoedige ontbinding bevat.

Men heeft daarvoor slechts het oog te slaan op de gronden, die door het departement Maassluis worden aangevoerd:

Het besluit van 1854 is genomen met de kleine meerderheid van tien stemmen;

niet in den geest der Maatschappij, noch naar den zin harer leden.

Argumenten, die zeker op de gewichtigste besluiten evenzeer kunnen worden toegepast, en gevolgd zullen worden door bedreigingen, als:

een aantal verdienstelijke leden hebben alleen daarom voor hun lidmaatschap bedankt;

nog meerderen zijn alleen gebleven, in de hoop, dat het besluit in de aanstaande algemeene vergadering wordt herzien;

't Is te vreezen, dat men met kracht op eene scheiding of splitsing der Maatschappij zal aandringen.

Is dan het, in 1854 genomen besluit, werkelijk van zulk eene verderfelijke strekking?

Het Hoofdbestuur heeft zich daaromtrent verklaard en wij willen ook deze stem hooren.

In de Java-Bode van 23 Mei vinden wij de volgende advertentie.

VEILING VAN BILLITON TIN.

Op eenen nader te bepalen dag zullen eerlang alhier in het openbaar worden te koop gepresenteerd circa 2400 picols Billiton Tin, afkomstig van het product van 1854.

Batavia, 18 Mei 1855.

Het product over 1853 bedroeg + — 700 picols, dat over 1854 is dus reeds met 250 percent vermeerderd, en stelt eene waarde daar van + — f150,000 die zonder de particuliere nijverheid nog in den schoot der aarde zouden verborgen zijn.

Wij wenschen de ondernemers geluk met deze uitkomsten, en hopen, dat noch de kleinzeerige politiek der regering, noch tegenwerking van het ware belang van Indie niet begripende ambtenaren hen mogen beletten, door volharding de vruchten te genieten van hunne inspanningen, die voor den handel en de schatkist aanvankelijk reeds zoo gunstige uitkomsten opleveren.

Aan degenen, die de onderneming trachten te benadeelen, door o. a. te beweren, dat op Billiton geen tin wordt gevonden, rigten wij alleen de vraag, of zij hunne bewering nog volhouden?

Ten opzichte dezer zaak vinden wij in het A. H. B. van 6 Augustus eene advertentie, die wel nadere inlichting vereischt. Zij luidt als volgt:

MINISTERIE VAN KOLONIEN.

VEILING VAN BILLITON TIN IN 1855.

Dadelijk na afloop der door de Nederlandsche Handel-maatschappij, op Donderdag 16 Augustus, te Amsterdam te houden en in de Nederlandsche Staats-Courant van 15 Junij 1855, no. 140, aangekondigde veiling van Banka Tin, zullen door de heeren A. van Hoboken en Zonen, te Rotterdam, als geconsigneerden van de concessionarissen voor de ontginning van delfstoffen, op Billiton, op dezelfde voorwaarden en in hetzelfde lokaal worden geveild:

210 blokken of 105 pikols BILLITON TIN.

De verzekering wordt gegeven, dat voor medio Julij 1856 geen ander Billiton Tin aan de markt zal worden gebracht.

's Gravenhage, 2 Augustus 1855.

Uit die advertentie begrijpen wij wel, dat op 16 Augustus te Amsterdam tin zal verkocht worden, afkomstig van de productie te Billiton, maar wij wenschen wel ingelicht te worden over den verderen inhoud der advertentie. Het Ministerie van Kolonien, kondigt de veiling aan. Behoort dan dat tin aan het rijk, en is het de provenu der belasting, die de ondernemers aan het land in natura moeten opbrengen? Zoo ja, waarom verkoopt dan de Handel-maatschappij, dat tin niet, daar zij toch alleen de agent is van de regering?

Maar in die advertentie staat ook, dat de heeren A. van Hoboken en zonen, de veiling houden, als geconsigneerden van de concessionarissen voor de ontginning van delfstoffen op Billiton.

Maar wat heeft dan het Ministerie van Kolonien daarmee uitstaan? En wie geeft de verzekering, dat vóór medio Julij 1856 geen ander Billiton-Tin aan de markt zal worden gebracht: het ministerie, of de heeren van Hoboken?

De handel heeft er zeker belang bij, om dit te weten, daar toch a priori niet kan verondersteld worden, dat de ondernemers het tin, in de eerste helft van 1855 geproduceerd, niet ten verkoop naar Europa zouden kunnen zenden, indien zij dit in hun belang achten.

Mogten zij echter door het contract verplicht zijn, zich daaromtrent aan den wil der regering te onderwerpen, dan achten wij dit zeer nadeelig voor de ontwikkeling der particuliere nijverheid in Indië, die ten opzichte der beschikking over haar product aan geenerlei belemmering dient onderworpen te worden.

De regering heeft dit ten opzichte van andere producten ook sedert langen tijd beaamd; er bestaat namelijk een artikel in de suikercontracten, waarbij bepaald is, dat geen contractant over zijn aandeel aan de suiker mag beschikken, dan nadat het aandeel der regering geheel is afgeleverd. De regering heeft echter de nadeelen, hieruit voortspruitende, zoo goed ingezien, dat zij eene afwijking van die bepaling heeft toegestaan aan alle solide contractanten.

Uit de beide, boven medegedeelde advertentiën kunnen wij opmaken, dat het tinproduct van Billiton over 1855 reeds 2500 picol te boven gaat. (Indiër).

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Wij zijn tot heden nog niet in het bezit der dagbladen en correspondentien van Konstantinopel van 30 Juli, eergister te Marseille door de *Jourdain* aangebragt; maar het is zeer waarschijnlijk, dat zoowel de een als de andere niets belangrijks bevatten, behalve de nieuwstijdingen en het telegrafisch resumé, dat wij reeds medegedeeld hebben.

Wij moeten, overigens, de zinsnede herhalen, welke sedert twee maanden een sacramenteel karakter heeft aangenomen: Niets, niets van Sebastopol.

Eene dépêche van prins Gortschakoff, gedagteekend dd. 5 Aug., des avonds, meldt, dat er toen nog altijd niets bijzonders was voorgevallen. Het vuur der belegeraars was flauwer.

Enige dagbladen spreken niettemin van de hervatting der operatiën tegen den 18en dezer maand. Waarop gronden zij die vermoedens? Wij weten het niet, en vermelden die dagteekening op onze beurt slechts onder voorbehoud.

Wij verkeerden te meer in twyfel naar aanleiding van de door de Londensche *Globe* op goed geloof van eene correspondentie uit Dantzig medegedeelde nieuwstijding, van een op handen zijnde aanval der vloot, van de Baltische zee tegen Sveaborg. De jongste verzekering van de *Morning Post*, dat dit jaar nog de geallieerde strijkrachten in de Zwarte zee zich bij een enkelen veldtocht tot blokkaden-observatiën zullen bepalen, schijnt ons meer aannemelijk.

Men zal zich herinneren, dat lord John Russell in de zitting van het Lagerhuis van Maandag, tot algemeene verwondering, den volgenden dag een interpellatië zou doen ter zake der bezetting van sommige gedeelten van Italië door vreemde troepen.

Het motief, het doel, het denkbeeld dezer interpellatië kan niet gegist worden.

Lord John Russell hield woord, hij heeft deze interpellatië gedaan; maar wij kennen haar slechts door weinige gegevens, en wij bekennen het, de berichten deswege laten ons in dezelfde onzekerheid, met betrekking tot de bedoelingen van den edelen lord en de strekking zijner redevoering.

De oud-afgeant der Engelsche regering bij de Weener conferentiën zou volgens eene dépêche, de meening uitgedrukt hebben, dat Turkije de Oostenrijksche voorstellen zou aangenomen hebben, en dat van den kant der Westersche mogendheden geene aanleiding bestond, om ten zijner voordeele een oorlog vol te houden. Vervolgens wij weten niet langs welken weg kwam de edele lord van den tegenwoordigen oorlog op den toestand van Italië, en zou hij den wensch uitgedrukt hebben, dat de vreemde troepen dat schiereiland zouden verlaten.

Lord Palmerston zou de bewering van zijn voormaligen ambtgenoot bestreden hebben wat betreft de aanneming door Turkije der Oostenrijksche voorstellen, en eene meening geuit hebben, welke rechtstreeks in strijd was met die van lord John Russell omtrent den gelegen tijd tot den aftogt der vreemde troepen, welke sommige deelen van Italië bezetten.

Zietdaar wat de telegraaf ons meldt.

In enkele buitenlandsche dagbladen wordt het volgende gemeld omtrent de toedragt dezer zaak:

In de zitting van het Engelsche Lagerhuis op 7 dezer heeft lord John Russell de aandacht van het huis gevestigd op den tegenwoordigen stand van zaken in Italië en op den oorlog in het algemeen. Over den oorlog sprekende, verklaarde hij, dat hij weinig hoop koesterde, dat de vloot dit jaar weder iets in de Oostzee zou kunnen uitrichten.

Hij wees tevens op het gevaar, dat de grenzen van Aziatisch Turkije bedreigt, en beklagde zich tevens over de weinige vorderingen, die met het vreemden legioen gemaakt worden. Bij die gelegenheid kwam hij andermaal terug op de Weener Conferentiën; hij zeide het zeer te betreuren, dat de regering nog altijd de dépêches niet openbaar had gemaakt, die hij haar van uit Weenen toezond; hij herhaalde het tevens, dat de toenmalige Oostenrijksche vredes-voorslagen zóó aannemelijk waren dat zelfs de Turksche gezant gemeend heeft er zijn zegel aan te kunnen hechten.

Op Italië terug komende, wees lord John Russell op de voortreffelijke houding van Sardinië, dat zijne beste troepen naar de Krim zondt. Een dusdanig gedrag verdiende als belooning, dat de Westersche mogendheden haren zedelijken steun schonken aan de staatkundige weder-geboorte van Italië.

Geheel anders is het daarentegen gesteld met de Pauselijke Staten, waar een stelsel regeert van bijzonderen roof en openbare verdrukking: een toestand, die nog verergerd is door de tegenwoordigheid van vreemde legers in de Pauselijke Staten en in Toskane. Lord John achtte het voor Frankrijk en Engeland mogelijk om een regeringsstelsel uit te denken, dat bestaanbaar zal blijken te zijn met de volksbelangen en de beginselen van gerechtigheid. Hij meende, dat vooral Keizer Napoleon zich gelukkig zoude rekenen om tot dat doel mede te werken, vertrouwend hij, dat ook Engeland alsnu daarop de aandacht gevestigd zoude houden.

Lord Palmerston heeft daarop geantwoord. Hij ving aan met het te ontkennen, dat Turkije gunstig voor de bedoelde Oostenrijksche voorstellen gestemd was geweest. Hij stond wijders een oogenblik stil bij de Oostenrijksche staatkunde. Hij gaf de verzekering, dat de Oostenrijksche troepen in Italië niet vermeerderd zijn; hij zinspeelde op de gunstige gezindheid van Oostenrijk; hij was althans overtuigd, dat Oostenrijk er niet aan dacht om de vriendschappelijke betrekkingen met Engeland en Frankrijk te verbreken. Hij gaf wijders de toezegging, dat de regering hare

aandacht zouden wijden aan den stand van zaken in Italië; doch hij was het niet eens met de opmerking van lord John Russell ten aanzien der vreemde troepen; integendeel was hij van meening, dat er gevaar in zoude wezen in het terugtrekken er van.

Overigens laakte hij alle discussiën, die geschikt zijn om verkoeling tusschen Oostenrijk en de geallieerden te weeg te brengen.

Het is klaar, dat men het verslag der zitting moet afwachten om zich een juist denkbeeld te vormen van dat inbroglio, waarbij de oud-minister van koloniën omtrent alle punten in strijd was met het hoofd van het kabinet, waarvan hij eenigen tijd geleden een deel uitmaakte.

Het gedrag van lord John Russell sedert den dag dat hij zich met zoo veel ophief afscheidde van het kabinet door lord Aberdeen bestuurt, vertoonde zoo veel groote slingeringen, zoo plotselinge wisseling en onverwachte verandering, dat het niet te veel gevegd is om, ten einde ieder zijner daden te beoordeelen, den tekst af te wachten der verklaringen, waarin hij ze motiveert. Wachten wij dus de redevoering af, welke hij in de zitting van eergister nacht uitsprak, ten einde de strekking zijner interpellatië juist te beoordeelen.

In dezelfde zitting van het Lagerhuis, waarvan wij zoo even spraken, werd ook het rapport overgelegd over den staat der Indische finantiën, welke dit jaar een deficit oplevert van 3 miljoen ponden sterling, in weerwil van den bloeienden staat, waarin Indië verkeert.

Toen het onlangs gold het voltalig maken van het Ministerie Palmerston, meldde het grootste gedeelte der Londensche bladen, dat de heer Lone, afgevaardigde van Kidderminster, waarschijnlijk Sir Benjamin Hall, zou vervangen in hoedanigheid van voorzitter van het bureau der openbare werken van Londen. Dit bericht is tot dusverre op geenerlei officiële wijze bevestigd geworden. Enkel heeft eene telegraphische dépêche gemeld, en las men gister in de *Times*, dat de heer Lone is benoemd tot vice-president van den raad voor de zaken van het armwezen. De heer Bouverre, die deze betrekking bekleedde, verwisselt haar voor het presidentschap van denzelfden raad, vacant geworden door het ontslag van den heer Baines.

De *Times* neemt deze beide benoemingen zeer gunstig op; wij weten niet, of die, welke den heer Lone betreft, hem veroorloven zal, om, o. a., ook de functiën te bekleeden, welke aanvankelijk voor hem waren bestemd.

Het huis der lords heeft in zijne zitting van Maandag de conventië, betrekkelijk de leening goedgekeurd, en is, o. a., overgegaan tot de tweede lezing der bill, betrekkelijk den verkoop van gistende dranken, gedurende den Zondag.

Wij hadden gemeld dat eene meeting, ten voordeele van Polen, was uitgesteld, ten gevolge der ongesteldheid van generaal Lacy Evans.

Deze meeting heeft gister plaats gehad, onder voorzitterschap van lord Harrington.

Uit Parijs ontvangen wij slechts een enkel bericht, maar dat zeer belangrijk is, zoo het op waarheid berust. Men geeft gegronde hoop op een regstreekschen erfgenaam van den Keizerlijken troon. Evenwel, gelijksoortige geruchten waren reeds herhaalde malen in omloop, welke echter niet verwezenlijkt werden. Wij vermelden dit bericht dan ook slechts onder voorbehoud.

Zij, die dit nieuws als stellig mededeelen, voegen er bij, dat die omstandigheid der Keizerin verhinderen zal, de meeste feesten bij te wonen, welke ter eere van Koningin Victoria zullen worden gegeven.

Men verzekert, dat Abdel-Kader zich op hetzelfde oogenblik al Brittanje's Koningin in de hoofdstad van Frankrijk zal bevinden. Eene uitnodiging zou daartoe tot hem van wege den Keizer gerigt zijn.

In weerwil van het démenti van het dagblad van Madrid, verzekert men uit eene goede bron, op vrij stellige wijze, dat Spanje zal toetreden tot het Engelsch-Fransch verbond. Zelfs zegt men, dat den 3 Aug. die toetreding, ten gevolge van een gehouden ministerraad, een fait accompli is geworden, en dat daarvan officiële mededeeling is gedaan aan de belanghebbende mogendheden. Vijf-entwintig duizend man zouden naar de Krim gezonden worden. Deze voorstellen werden aangenomen op aandrang van de generaals O'Donnell en Zabala. Espartero zou zich, na kortstondigen tegenstand, met de zienswijze zijner ambtgenooten vereenigd hebben.

De bewoordingen, waarin dit bericht vervat is, hebben zulk een stellig karakter, dat wij het niet van eene uitdrukking van twyfel durven doen vergezeld gaan. Er blijft ons niets anders over dan in de démentis van het reeds genoemd blad te zien de zeer verklaarbare zucht der Spaansche regering, om zich de verdienste des initiatiefs van den genomen maatregel voor te behouden, en den schijn te vermijden alsof zij, bij zulk eene gewichtige omstandigheid, toegegeven had aan stappen, door Frankrijk en Engeland gedaan.

Thans blijft nog overig het verkrijgen van de noodige credieten van de Cortes. Maar het is te betwijfelen of de constituerende Cortes nog de gelegenheid zullen hebben om bijeen te komen en of men van hunne afwezigheid geen gebruik zal maken om ze te ontbinden.

Thans is bekend geworden de tekst der rondgaande dépêche van generaal Zabala, minister van buitenlandsche zaken, aan al de Spaansche diplomatische agenten bij vreemde hoven, ter uiteenzetting der geschillen tusschen de hoven van Rome en Madrid. Het is een zeer merkwaardig stuk. Wij bepalen ons dienaangaande eeniglijk bij de mededeeling, dat daarin met veel kracht van bewijsvoering en openhartigheid, welke de matigheid der uitgedrukte gevoelens echter niet uitsluit, de twee voorgewende grieven door het hof van Rome aangevoerd tot verdediging der terugroeping van zijn gezant te Madrid, den heer Franchi, bestreden worden.

Deze beide grieven zijn beleidig der goddienst en der kerk en blijkbaar verkrachting van het concordaat van 1851.

Wij spraken dezer dagen van het in staat van beleg stellen van Ancona, door de militaire autoriteiten dezer stad, ten gevolge van wanordeligheden, welke daar zouden hebben plaats gegrepen.

Volgens de verzekering van de *Augsbourger Zeitung* zou tot dien maatregel besloten zijn, tengevolge van het vermoorden eens Oostenrijkschen hoofdofficiërs die door de moordenaren bovendien afzigtelijk verminkt zou zijn. Andere bijzonderheden deswege deelt dat blad niet mede.

Bij de vermelding der gisting, welke in het koninkrijk der beide Siciliën heerscht en der ongerustheid, waarvan de Napolitaansche regering bij voortduring blyk geeft, hebben wij, onder alle voorbehoud, een gerucht medegedeeld volgens hetwelk die regering met het Weener kabinet eene overeenkomst zou hebben gesloten, ten doel hebbende om aan koning Ferdinand, in geval eener beweging in zijne staten, de hulp der Oostenrijksche troepen te verzekeren. De *Wiener Zeitung* betwist de juistheid van dit laatste feit maar bepaalt zich hierbij niet; het ontkent de opgewondenheid welke te Napels zou heerschen. Dat er geene overeenkomst van dien aard als waarvan men sprak, tusschen de regeringen van Oostenrijk en Napels gesloten is, dit nemen wij te eerder aan, daar wij dit zelve onder voorbehoud meldden; maar wat de spanning betreft die in de Napolitaansche staten heerscht: alle correspondentiën zijn op dit punt te eenstemmig om er een oogenblik aan te kunnen twyflen. De daden der regering zijn bovendien daar om de ongerustheid welke haar, te regt of te onregt bezielt bewijzen. Op dit punt kunnen wij dus de rectificatië niet aannemen, welke, overigens, ook behoorde gerigt te worden tot het meerendeel der dagbladen, die correspondentiën uit zuidelijk Italië bevatten.

Het nieuwe Hanoversche ministerie onderscheidt zich daardoor van alle vroegere, dat geen enkele burgerlijke naam daarin te vinden is. In het laatste ministerie waren nog drie niet-adelijken. Wijders behooren, behalve de Minister van Oorlog, die uit het vorige Ministerie overgegaan is, alle nieuwe Ministers tot die ridderschappelijke partij, welke de bezwaren bij den Duitschen bond heeft doen ontstaan, en de zaken in dien staat gebragt heeft, waarin zij thans zijn. Een verdere teruggang, zoo hoort men zeggen, schijnt niet mogelijk.

Naar de *Wiener Presse* verneemt, zal de koninklijke Pruisische gezant bij den bondsdag, de heer v. Bismarck dezer dagen naar Berlijn vertrekken, om zijne instructiën te vernieuwen. Hoewel dienaangaande nog niets zeker is, zou het mogelijk kunnen zijn dat ook de Oostenrijksche bondsgezant, de vrijheer v. Prokesch-Osten, zich voor eenigen tijd naar Weenen zal begeven.

Betrekkelijk de toekomstige politieke stelling van het vorstendom Servie is tot heden nog geene overeenkomst tusschen de groote mogendheden tot stand gekomen. Men verzekert dat er twee ontwerpen bestaan waarvan het eene uit Konstantinopel afkomstig is, terwijl het andere door de Servische regering wordt uitgewerkt.

De aankomst van berichten uit Amerika volgen elkander spoelig op, en verliezen daardoor juist veel van hunne belangwekkendheid. Al wat wij heden in de dagbladen en brieven van New-York door de *Pacific* aangebragt vinden, behalve de reeds medegedeelde nieuwstijdingen, bepaalt zich bij de bijeenroeping van twee conventiën, betrekkelijk de op handen zijnde verkiezingen, welke den 9den September te Syracuse zullen plaats hebben, de eene van wege de Whig-partij uit den staat van New-York en de andere bijeenroeping op impulsie der republikeinsche of eigenlijk der abolitionistische partij.

De tegenwoordigheid in dezelfde stad op die dagteekening, van afgevaardigden dezer beide partijen, deed de hoop koesteren, dat er eene ineenmelting tusschen beiden zoude plaats hebben.

De republikeinsche partij doet eene oproeping in den vorm van een programma.

In de Kassis hebben de voorstanders der slavernij welke daar in de Wetgevende Magt zitting hebben, geantwoord op de zeer verzoeningsgezinde boodschap van den gouverneur Reeder, door uit den boezem der vergadering al hunne tegenstanders op twee na uit te sluiten.

Vervolgens hebben zij den regeringszetel te Schawale overgebragt op de grenzen van Missouri, om, zoo noodig, de hulp van hunne geloofsgenooten te kunnen inroepen, welke zich in grooten getale in dien staat bevinden.

De gouverneur en de kolonisten, uit het noorden gekomen, waarvan de uitgesloten minderheid haren lastbrief opvolgde, hebben tegen deze soort van coup d'état geprotesteerd en weigeren de besluiten der Kamer te erkennen.

Binnenland.

's Gravenhage, 9 Augustus.

* HH. KK. III. Prins en Prinses Hendrik zijn eergister heden morgen ten 8 ure met een specialen spoortrein uit de residentie naar Luxemburg vertrokken.

* De heer W. Boreel van Hogelanden, nieuw benoemd Commissaris des Konings in de provincie Noordholland, zal heden in handen des Konings den gevorderden ambtsbeed afleggen.

* De heer van Sonsbeeck, oud-Minister van Buitenlandsche Zaken, bevindt zich thans in de residentie.

* In deze residentie zijn aangekomen en aan het hôtel de *Maréchal de Turenne* (hôtel *Fuhr*) afgestapt de graaf van Brunswijk, de baron van Reval en de heer Alfred Smidt, komende uit Hongarije, en de heeren John en Joseph Duckett, beiden komende van Schotland.

* De Arrondissements-Regtbank te 's Gravenhage, heeft bij vonnis van den 19 Junij 1855 beslist, dat er geene

algemeene afzonderlijke voorschriften op de uitoefening van het magnetisme bestaan, dat dienvolgens een heekkundige voor zijne heekkundige magnetische kunstbewerking, in geval van verschil, onderworpen is aan het voor de heekkundigen bepaalde tarief, goedgekeurd bij besluit van Gedeputeerde Staten van Zuidholland van den 14 Augustus 1821, welk tarief mede als voorschrift is gesteld, naar hetwelk de regterlijke autoriteiten in geval van verschil over de betaling voor gepraeeteerde diensten, hunne uitspraken moeten regelen: en dat daar het magnetiseren niet bepaalbaarlijk in het tarief wordt vermeld, het geacht moet worden begrepen te zijn onder de kunstbewerkingen van de derde soort, te weten het electriseren, galvaniseren en dergelijke.

In de zitting van den gemeenteraad van Amsterdam van 8 dezer, heeft de Voorzitter voorlezing gedaan van de door tusschenkomst van Gedeputeerde Staten ontvangen circulaire van den minister van Binnenlandsche Zaken, houdende uitlegging van art. 291 der gemeentewet, waaruit blijkt, dat de plaatselijke verordeningen en plaatselijke belastingen vóór Junij 1856 moeten zijn herzien en aan 's Konings goedkeuring onderworpen, weshalve de begroting der gemeente voor 1856 nog op den thans bestaanden voet kan worden opgemaakt. De Voorzitter heeft er bij gevoegd, dat daarmede het bezwaar nog niet is opgeheven voor Amsterdam in den exceptionelen toestand, waarin deze gemeente zich bevindt, zoo lang nog onbekend is het lot van het adres van den Raad aan den Koning ter zake van wijzigingen der gemeentewet: dat deze omstandigheid is ter kennis gebracht van den minister en dat de minister daarop zijne meening over dat adres heeft kenbaar gemaakt. Uit 's ministers missive ten deze aan Gedeputeerde Staten, die de Voorzitter voorlas, blijkt: 1o dat de administratieve bezwaren, in het adres ontwikkeld, bij de Regering in aanmerking zullen genomen worden, wanneer zij tot eene herziening der gemeentewet mogt overgaan; 2o dat wat de plaatselijke belastingen betreft, er zijns inziens wel aanmerkelijke gronden bestaan, om nu reeds over te gaan tot maatregelen om voor Amsterdam eene afwijking ten deze toe te staan en de Minister het voornemen heeft een daartoe strekkend wetsontwerp aan de Staten-Generaal in te dienen; en 3o dat er geene noodzakelijkheid bestaat, om den termijn, bij art. 291 der gemeentewet voorgeschreven, voor Amsterdam tot 1 Januarij 1860 te verlengen.

Volgens een bericht van Z. M. consul te Laguayra, zijn aldaar, gedurende het eerste halfjaar van 1855, 12 Nederlandsche schepen aangekomen, waarvan uit Curaçao 3 in ballast, 3 met diverse waren en 1 met boonen; uit Liverpool, 1 met manufacturen, ijzerwaren enz. en 1 met diverse waren; uit Coro 1, uit Porto Cabello 2, uit Barcelona (in Venezuela), 1 in ballast, uit St. Thomas 1 met goederen. Naar Curaçao vertrokken 3 Nederlandsche schepen in ballast, naar Coro 1 en naar Barcelona 1 in ballast; naar Porto Cabello 1 met het overblijvende der aangebrachte lading manufacturen, 1 met een gedeelte der aangebrachte diverse waren, en 2 in ballast; naar St. Thomas 1 met huiden.

Volgens een bericht van Zr. Ms. consul-generaal te Triest, zijn aldaar, gedurende het eerste halfjaar van 1855, regstreeks uit Nederlandsche havens aangekomen 10 Nederlandsche schepen, waarvan 9 uit Amsterdam en 1 uit Rotterdam met suiker, koflij, tin, kaas, indigo, jenever, manufacturen enz.

Uit vreemde havens kwamen 12 Nederlandsche schepen, als: uit Corfu 1 en uit Venetie 1 in ballast; uit Liverpool 6 met katoen, manufacturen, koflij, rhum, peper, ijzer, bak, staal enz.; uit New-Castle 1 met alcohol, lijn-olie, ijzer, soda, beenzwart enz.; uit Antwerpen 3 met suiker, reuzel, kaarsen, papier, hars, zink, spijkers, ijzer en ijzerwerk, klein glaswerk enz.

Naar Nederland vertrokken 9 Nederlandsche schepen, waarvan 8 naar Rotterdam en 1 naar Amsterdam met sumak, hennep, gom, terpentijn, laurier-olie, laurierzaad en laurierbladen, rozijnen en krenten, vruchten, olie, droogerijen enz. Naar vreemde havens vertrokken 14 Nederlandsche schepen, waarvan naar Antwerpen 4 met sumak, hennep, koolzaad, laurierbladen, zwavel, likeur, droogerijen, vruchten, rozijnen, terpentijn, wol, olie enz.; naar Puenstown of Falmouth 4 met tarwe; naar New-Castle 1 met tarwe, gom en zwavel; naar Hamburg 2 met meubelhout, rozijnen, sumak, droogerijen, hennep, gom, potasch enz.; naar Londen 1 met staal, rozijnen, likeur, wijnsteen, hennep, boonen, droogerijen, borstels enz.; naar Fiume 1 en naar de Levant 1 in ballast.

Voorts kwamen nog 2 vreemde schepen uit Nederlandsche havens, als: 1 uit Amsterdam met koflij, suiker, tabak, kaas, olie, peper, droogerijen enz., en 1 uit Batavia met suiker, buffelhuiden, rotting, koflij, cassia en peper.

Volgens een bericht van Z. M. consul te Gent zijn aldaar gedurende het eerste halfjaar van 1855, uit Nederland geene, maar uit vreemde havens 3 Nederlandsche schepen aangekomen, waarvan uit Memel 1 met lijnzaad, uit Rostock 1 met raapkoeken, uit Drobach 1 met hout.

Naar Nederland vertrokken geene Nederlandsche schepen; 7 Nederlandsche schepen, waarvan 4 te Gent hadden overwinterd, vertrokken in ballast op avontuur, en 1 in ballast naar Noorwegen.

Langs de binnenwateren tusschen Nederland en de havens van Gent, kwamen aldaar onder Nederlandsche vlag 125 vaartuigen met granen, aardappelen, vlas, wol, aardasch, guano, hooi, kaas, koflij, visch, marmer, traan, hout enz.; en onder Belgische vlag 16 vaartuigen met granen en diverse waren.

Onder Nederlandsche vlag zijn langs de binnenwateren vertrokken, 125 vaartuigen met steenkolen, diverse waren steenen, kalk, machinerien enz.; terwijl onder Belgische

vlag vertrokken 15 vaartuigen met steenkolen en diverse waren.

De *Utrechtsche Courant* bevat het navolgende artikel, dat ons belangrijk genoeg is toegeschenen om het in zijn geheel over te nemen.

Nederland vordert, ofschoon uiterst langzaam, met zijne aansluitingen aan het buitenland. Het jaar dat wij beleven, heeft ons in directe spoorweg-gemeenschap met België en Frankrijk gebragt, opende een nieuwen weg voor binnenslands verkeer, en zal wellicht voor deszelfs einde de aansluiting met Duitschlands spoorwegen zien tot stand komen. Vooral naar dit laatste is reeds te lang gewacht, op het hooge gewigt daarvan te dikwerf aangedrongen. Wij hopen, dat het eindelijk tot stand brengen, voor ons slechts niet te laat moge zijn, en dat wij hierin mogen bevonden worden, er voor onzen handel- en nijverheid alle mogelijke voordeelen van te trekken. Een zoo versnelde gemeenschap met alle deelen van Duitschland zal wellicht aanleiding kunnen geven, dat onze zeevloten, vooral Rotterdam, weder meer aandeel erlangen in de Europeesche landverhuizing. Deze toch is in de laatste jaren grootendeels verplaatst naar Antwerpen, Havre en vooral Bremen, gelijk uit deze opgave kan blijken. Het getal landverhuizers was namelijk in de onderstaande jaren over de genoemde steden aldus verdeeld:

	Rotterdam	Antwerpen	Havre	Bremen
in 1846	9547 personen	13120	32381	32372
• 1847	13060	14613	39174	33682
• 1848	7784	11073	25506	29974
• 1849	8695	10260	33898	28629
• 1850	5640	7016	32687	25776
• 1851	3000	9243	44234	37943
• 1852	2698	14428	24298	58551
• 1853	1789	15262	38566	58111

De oorzaken dezer verplaatsing zijn voorzeker gelegen in het meerdere gemak en de mindere kosten, waarmede de landverhuizers in België, Duitschland en Frankrijk naar de plaatsen hunner inscheeping gevoerd worden. In Duitschland gaat men, vooral door de bemoeijingen der Bremers zoo ver, dat sommige spoorweg-directies, op bepaalde dagen en uren, treinen uitsluitend voor landverhuizers laten rijden, die daarvan met hunne goederen tegen veel verminderde vrachtprijzen kunnen gebruik maken. Dit is echter niet alles. De stad Bremen heeft een uitmuntend passanten huis opgericht, waar de landverhuizers goedkoop en doelmatig geherbergd worden, om de geschiktste gelegenheid voor hun vertrek af te wachten. Daarenboven bezitten Havre en Bremen eene directe stoomvaart op Noord-Amerika en zijn vooral daardoor de groote stapelplaatsen van den Noord-Amerikaanschen handel geworden, die zich heden meer en meer van onze zeehavens verplaatst heeft. In Antwerpen heeft men onlangs eene belangrijke schrede gedaan om zich nieuwe voordeelen van de Nieuwe Wereld te verzekeren. Wij bedoelen het daarstellen eener directe stoom-gemeenschap met Zuid-Amerika. Bij besluit van den Belgischen Koning namelijk werd magtiging verleend tot de oprigting eener Belgische stoombootmaatschappij te dien einde, aan welker hoofd wij de H.H. Salomon James Rothschild, bankier te Parijs, S. Lambert, koopman en bankier te Brussel, Michiels Loos, reeder te Antwerpen, B. J. Posno, handelaar te Antwerpen, van der Elst, directeur der Société générale te Brussel en E. Weber, koopman en consul van het Groot-Hertogdom Baden, te Antwerpen, aantreffen.

Het is bekend, dat reeds gedurende verscheidene jaren, zoowel in Frankrijk als in Sardinië, met name te Genua, plannen gevormd worden, om eene geregelde stoomvaart ook op het zuidelijk halfdeel van Amerika in te rigten. De Fransche regering liet er zich meermalen aan gelegen liggen, vooral op de herhaalde vertoogen van den handelsstand der stad Havre. Frankrijk scheen bij dergelijke verbinding ook groot belang te hebben. Het handelsverkeer toch tusschen Frankrijk en sommige der voornaamste handelshavens van Zuid-Amerika, Buenos-Ayres en Rio Janeiro is grootelijks toegenomen; vele Fransche voortbrengselen, vooral wijnen en mode-artikelen, vinden aldaar gereeden afzet. Dit alles heeft echter niet verder dan tot plannen kunnen voeren. België heeft hier de eerste schrede gedaan: eene schrede, welke, naar onze overtuiging, aan België groote voordeelen kan verschaffen. Zuid-Amerika toch begint door zijne voortbrengselen van koflij, suiker, gedroogd en gezouten vleesch, meel en anderen uitvoer van grooter belang voor de Europeesche markten te worden, terwijl eene toenemende Europeesche bevolking de afzet van vele artikelen der oude wereld zal uitbreiden. Directe stoomgemeenschap moet derhalve voor de toekomst groote voordeelen belooven, vooral voor hen, die haar het eerst weten aan te kooppen.

Wij wenschen hierbij alleen te wijzen, hoe achterlijk Nederland is bij zijne naburen. Havre, Antwerpen, Bremen zijn ons versnelde verbindingen met de binnenste deelen van Europa evenzeer jaren vooruit geweest, als zij dit waarschijnlijk in de directe gemeenschap met de Nieuwe Wereld zijn zullen. Intusschen is het zeker, dat, naarmate wij meer aangesloten raken aan het groote net der Belgische en Duitse spoorwegen, wij ook — om daarvan al het mogelijke voordeel te trekken — op stoomverbindingen te zee moeten bedacht zijn, waardoor wellicht even als vroeger weder een deel der landverhuizing en van het handelsverkeer over onze havens kan plaats hebben.

Jammer blijft het, dat voor twee jaar de pogingen mislukten, die te Rotterdam werden aangewend, om eene stoombootvaart op New-York tot stand te brengen. In deze krachtig zich ontwikkelende koopstad ontbrak het niet aan ondernemingsgeest en ijver, maar wel aan het noodige kapitaal. Indien het waarheid is, dat de zusterstad Amsterdam door gebrek aan deelneming het hare bijdroeg, om het plan te doen opgeven, zoo zoude het een nieuw bewijs zijn, hoezeer alleen eendragt bij ons tot magt kan

voeren, en hoe verdeeldheid of najver ten nadeele van het vaderland strekt!

Het volgende ontleenen wij aan de *Twentsche Cl.*; de behandeling der Bornesche kerkhof-quæstie voor de regtbank te Almelo besprekend:

De behandeling dier zaak heeft plaats gehad ter burgerlijke teregtzitting van den 17 Julij, zijnde een dag, aangewezen tot het houden eener burgerlijke teregtzitting, bij de bepaling gemaakt door dezelfde regtbank, in eene algemeene vergadering van den 1 Junij 1855, van welke overeenkomstig art. 15 van het reglement n. 1, van het Koninklijk besluit van den 14 September 1831 (*Staatsbl.* no. 36) openlijke aankondiging is gedaan in onze Courant van den 9 Junij 1855 no. 23. Hiermede was dus voldaan aan de bepaling van art. 10 der Wet van den 10 September 1853, tot regeling van het toezigt op de onderscheine Kerkgenootschappen, en van art. 854 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, waarop bij genoemd art. 10 is verwezen, maar op dienzelfde 17 Julij is de uitspraak van het vonnis in deze zaak verwezen naar en bepaald op den 28 Julij, zijnde een dag, tot het houden eener teregtzitting voor strafzaken aangewezen, bij de boven aangehaalde bepaling van den 1 Junij 1855, op welken dag dan ook die uitspraak heeft plaats gehad, en ook is gedaan, blijkens het bovenvermeld hoofd of *intitulé* van het vonnis zelve, door de Regtbank, niet in de hoedanigheid van burgerlijken regter, maar als regtdoende in strafzaken.

Volgens de bepaling van art. 854 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, waarheen bij art. 10 der wet van 10 September 1853 wordt verwezen, zullen de overtredingen van ambtenaren van den burgerlijken stand, notarissen en andere ambtenaren, waarvan, volgens de wet, de burgerlijke regter kennis neemt, zoo wel in eersten aanleg als in hooger beroep, op dezelfde wijze als correctionele zaken worden vervolgd en beregt. Het komt ons voor in den aard der zaak te liggen, en door de bepaling van het aangehaald art. 854 uitdrukkelijk te worden bevestigd, dat die regter, tot wiens kennisneming behoort en bij wien dezelve is vervolgd, en in wiens teregtzitting zij is behandeld en voldongen, ook alleen de bevoegde regter is om de zaak te beregten d. i. in dezelve vonnis te wijzen en uit te spreken; en, met toepassing hiervan op het tegenwoordig geval, zouden wij geneigd zijn te meenen, dat ook het vonnis in dezelve had moeten zijn gewezen, door denzelfden regter, en in dezelfde hoedanigheid, als in welke de zaak ter zijner teregtzitting is behandeld en door hem van dezelve kennis is genomen, en dat dien tengevolge het vonnis ook had moeten zijn uitgesproken in eene burgerlijke teregtzitting, zoo als dit ook ten aanzien van overtredingen van ambtenaren van den burgerlijken stand, notarissen enz. steeds wordt gedaan; en dat het vonnis in dezelve gewezen in de hoedanigheid van strafregter en uitgesproken in eene teregtzitting voor strafzaken, is gewezen en uitgesproken in strijd met de wet, door eenen in de laatstgemelde hoedanigheid, onbevoegden regter en in eene teregtzitting, waarin die uitspraak niet mogt plaats hebben, als door de wet uitdrukkelijk verwezen naar den burgerlijken regter en de burgerlijke teregtzitting. Men zegge niet dat het vonnis toch is gewezen door dezelfde regters, die volgens de wet bevoegd waren om van de zaak kennis te nemen en dezelve te beregten; want door die bevoegdheid bepaaldelijk aan den burgerlijken regter toe te kennen, heeft de wet de kennisneming en beregting van de in art. 10 bedoelde overtredingen aan de bevoegdheid van den strafregter onttrokken, die anders, volgens het gemeene regt, daartoe en niet de burgerlijke regter zou zijn bevoegd geweest; zoodat de strafregter niet dan in onmiskenbaren strijd met de wet, de beregting der zaak kan uitoefenen, welke hem ontnomen en aan den burgerlijken regter is opgedragen. Ja, men zou zelfs met reden kunnen vermoeden dat de wetgever in art. 10 de kennisneming en beregting der door hem bedoelde overtredingen, niet slechts *honoris causa et personarum respectu* aan den strafregter heeft onttrokken en aan den burgerlijken regter opgedragen, in gelijke wijze als bij art. 92 der wet op de Regterlijke Organisatie, met zekere hoedanigheden bekleede personen, wegens zekere misdrijven, niet voor den gewonen strafregter, maar, bij uitzondering, voor den Hoogen Raad justicabel zijn gesteld, maar dat hij overtredingen der wet, die voor de eerste maal zouden mogen plaats hebben, niet strafbaar hebbende gesteld, naardien hij bij art. 9 geene straf tegen dezelve heeft bepaald, waarvan de toepassing door den Officier van Justitie zou kunnen worden geëischt, hij, bij wettelijk vermoeden, in eene eerste overtreding der wet, geene opzettelijke overtreding, en alzoo geene strafbare daad heeft willen zien, maar slechts eene daad, die eene ernstige teregtwijzing en indrukwekkende waarschuwing vorderde, welke hij doelmatiger heeft geacht, door den burgerlijken regter dan door den strafregter te doen geven, aan welken laatsten hij in art. 13 der wet, de beregting der zaak heeft overgelaten en de toepassing der straf bij art. 12 derzelfde bepaald, tegen eene herhaalde overtreding der wet, na, wegens de eerste, de ernstige teregtwijzing en indrukwekkende waarschuwing, bedoeld bij art. 9 der wet, in de krachtens dat artikel, bij den burgerlijken regter geëischte en door dezen uitgesprokene verklaring te hebben ontvangen.

Men zegge ook niet, dat dit alles vrij onverschillig kan zijn voor den beklagde, die toch bij het vonnis der Regtbank is ontslagen van alle verdere regtsvervolging; naar onze meening, kan het aan den beklagde niet onverschillig zijn, of zijne zaak door de Regtbank, in de hoedanigheid van strafregter, dan wel in die van burgerlijken regter, in welke laatste de regtbank daartoe alleen bevoegd was, is beregt geworden. Bij ieder, die eene redelijke mate van beschaving heeft ontvangen, bij ieder, vooral die tot den stand van den beklagde behoort, veroorzaakt het een zeer onaangenaam gevoel, zich teregtgesteld te zien voor den

strafregter; en ik twijfel niet of eene verklaring door den bevoegden burgerlijken regter gegeven, dat hij in strijd met de wet had gehandeld, en waarbij hij was veroordeeld in de kosten, zou hem veel minder onaangenaam zijn geweest, dan de uitspraak door den tot dezelve onbevoegden strafregter impliciet gegeven, dat hij door zijne daad in strijd heeft gehandeld met de wet, met de beslissing, dat hij wordt ontslagen van alle verdere rechtsvervolging ter dezer zaak, omdat er van geen dolus of opzet aan zijne zijde zoude blijken, en waarbij de kosten ten laste van den Staat worden gebracht, omdat, wat die kosten betreft, deze wel het punt van het meeste gewigt zijn in deze zaak, en het ontslag van alle verdere rechtsvervolging geen motief behoefde en zelfs onnoodig was, naardien de wet zelve ten deze had beslist, door tegen het feit in geen geval eenige straf te bepalen, en dus elke verdere rechtsvervolging tot toepassing van straf tegen den beklagde, ipso jure, niet ontvankelijk zou zijn, art. 1 Wetboek van Strafvordering; zoo dat wel ingezien, dat ontslag van alle verdere rechtsvervolging geen effect hoegenaamd heeft en beschouwd kan worden als ware het niet uitgesproken.

De Gedeputeerde Staten van Gelderland zijn, blijkens hun verslag, geenszins ingenomen met de voorschriften der armenwet omtrent de statistiek.

Omtrent de werking der armenwet leest men: • Bijna algemeen is de klacht der besturen van plattelands gemeenten over de vermeerdering van aanvragen om teruggave en de beduidende verhooging der kosten van onderstand daardoor. Sommige dier besturen gaan zelfs zoo ver, dat zij de bepalingen der wet, die de geboorteplaats als daniile van onderstand aanwijzen en de gemeente tot teruggave verplichten, een ondergang voor hunne gemeenten noemen.

Wij vernemen met veel genoegen, en daarom haasten wij ons het te vermelden, dat de heeren J. F. Hoffman, A. van Rijckevorsel Hz. en C. G. Schutze van Houten, het denkbeeld hebben opgevat, om de algemeene deelneming op te wekken, ten einde aan de uitstekende verdiensten van wijlen den hoogleeraar A. des Amorice van der Hoeven, eene gepaste hulde te brengen en aan Rotterdam, de stad zijner geboorte, eene blijvende aangename herinnering aan den grooten man te schenken, door aan onzen stadgenoot Strackée de vervaardiging eener marmeren buste van den ontslapene op te dragen en die, ter plaatsing in het Museum Boijmans, aan de stad aan te bieden.

Wij noemen dat een allergeukkigst denkbeeld en zijn volkomen overtuigd, dat er de meest algemeene toejuiching aan zal te beurt vallen, en dat elk die daartoe in de gelegenheid is, van harte gaarne iets zal wenschen bij te dragen, om zijne hooge achting en vereering te toonen aan de nagedachtenis van den door zijne onvergetelijke prediking van Gods woord, onvergetelijken man.

(N. R. Cl.)

De A. Ct. ontleent aan een particulieren brief uit Batavia, dd. 10 Junij II., dat er in die stad, bij intekening, eene som van honderd duizend gulden was bijeengebracht, ter leening der rampen door den jongsten watersnood hier te lande aangerigt. Ook waren er nog eenige afzonderlijke kleine giften en boekwerken, ten zelfden einde, ontvangen.

Z. M. de Koning zal op den 16 dezer Amsterdam met een bezoek vereeren, om op den 17 Augustus een bezoek te brengen te Zaandam en op 18 Augustus de te Amsterdam te houden wedstrijd van de Zeil- en Roeivereeniging op het IJ bij te wonen.

In de Nieuwe Bijdragen ter bevordering van het onderwijs en de opvoeding van Julij 1855, in het officiële gedeelte komt eene oproeping voor van sollicitanten, naar den vacanten post van onderwijzer te Beest, gemeente Druten, provincie Gelderland, onder genot eener vrije woning, een gemeentelijk tractement van f 45, zegge vijf-en-veertig gulden, en schoolgelden, welke in 1854 f 25, zegge vijf-en-twintig gulden hebben bedragen. En voor dien post vraagt men onderwijzers van den derden rang! Art. 3 van de wet van 3 April 1806 is vergeten hier toe te passen, gedurende bijna eene halve eeuw! Het zal ons bevreedden, of er zich ook sollicitanten zullen opdoen, en of er ook een vergelijkend examen zal kunnen gehouden worden.

(H. bl.)

Blijkens mededeelingen van de Pruisische, Oostenrijksche, Beijersche en Belgische telegraafbesturen, zijn te Fraulautern en Rheme in Pruisen, te Gelle, Lidköping en Warburg in Zweden, te Berlad en Tekucz in Moldavie, te Villanuova in Sardinie, te Dôle, Gannat, Lisieux en Viéne in Frankrijk, te Bilbao en aan het Escuriaal in Spanje, en te Meiningen en Liebenstein in Saksen-Meiningen, telegraafkantoren geopend, dat in laatstgenoemde plaats echter alleen gedurende den badtijd.

De prijs van een enkel bericht naar de nieuwe Zweedsche kantoren is, te rekenen van Helsingborg naar Gelle f 2.13, naar Lidköping f 1.44, naar Warburg f 0.78. De overseningskosten van een enkel bericht naar Berlad of Tekucz, bedragen f 3.60; gerekend van de Moldavische grens bij Nemeritscheni, en alzoo f 13.20 aan de Nederl. kantoren.

Het Badensche telegraaf-kantoor te Pforzheim is niet meer als spoorwegdienst-kantoor aan te merken. Het ligt, van de Nederlandsche kantoren gerekend, in denzelfden kring als Karlsruhe, zoodat voor de verzending van een enkel bericht daarheen te Maastricht f 3.60 en aan de overige Nederlandsche kantoren f 4.80 wordt betaald.

Berigten naar Spanje die in andere dan de Fransche en Spaansche talen zijn gesteld, zijn van de verzending langs de Spaansche lijnen uitgesloten, en worden slechts tot aan

het grenskantoor te Yrum met den telegraaf, doch verder met den post verzonden.

Terwijl in Europa schaarsheid aan levensmiddelen heerscht, levert Amerika ons van zijnen overvloed, als meel, gedroogd vleesch, enz. In dat werelddeel gaat niet alleen de landbouw met rassche schreden voorwaarts, maar ook in andere takken is zij ons vooruit. Aldaar ontstaan dagelijks ontzaggelijke werkplaatsen voor koren en vleesch en zij verschaffen ons reeds eene aanzienlijke aanvulling van levensmiddelen. Zoo bereikt het getal geslagte varkens alleen in de stad Cincinnati meer dan vijfmaal honderd duizen en ontvangt Engeland regelmatig thans uit de staten der vallei van de Mississippi en van de oevers der groote maren, niet alleen eene toenemende massa van granen en vleesch, maar ook van boter en kaas.

De handel, waaraan de buitenziewone behoeften van Europa sedert eenige jaren eene reusachtige ontwikkeling gaven, heeft nederzetting moeten vestigen, en men heeft gevolgelijk nieuwe steden plotseling zien verrijzen, die haar bestaan enkel aan het vervoer en den handel van levensmiddelen te danken hebben. Onder de nieuwe steden is de stad Chicago de gewigtigste, die op het wonderbaarlijkst is ontstaan. Chicago bestond voor 1830 nog niet, en thans telt zij reeds 80,000 inwoners. Zij staat in gemeenschap, ter eene zijde met den Atlantische Oceaan door middel der meren en de rivier St. Laurentius, en ter andere zijde door het kanaal Michigan, de rivieren Mississippi, met de golf van Mexiko. Een merkwaardig verslag van den heer Adolphe Poncelet, Belgisch consul van deze residentie, heeft ons belangrijke opgaven omtrent de ontwikkeling van deze koningin der meren (zoo noemt men haar in de Vereenigde Staten) gegeven.

De heer Adolphe Poncelet zegt, dat Chicago, tot nu toe eene der voornaamste vleeschmarkten en de grootste graanmarkt van de Vereenigde Staten van Amerika en misschien van de geheele wereld is. In 1854 heeft zij uit de binnenlanden der Vereenigde Staten 5,455,193 mudden graan ontvangen. In hetzelfde jaar slagte men er 30,100 en 100,120 varkens.

De zeehandel van Chicago overtreft reeds, althans wat het getal schepen betreft, dien van New-York. In de haven van Chicago zijn in 1854 5,126 schepen, metende 1,044,625 tonnen, binnengekomen, terwijl te Buffalo in hetzelfde jaar slechts 4,875 en te New-York 4,176 schepen arriveerden. De granen en het vleesch maken het hoofdartikel van dien handel uit; terwijl het leder, de wolstoffen, het timmerhout, enz. ook groot deel daaraan hebben.

Wij gelooven, zegt het Journal des Débats, den landbouw geen ondienst te doen, door aan te geven welke vorderingen het draineren in verschillende deelen van Frankrijk gemaakt heeft. Met genoegen zien wij, dat de particulieren en de regering wedijveren in het zoeken naar middelen en de aanwending van geschikte pogingen, om deze nieuwe methode algemeen in gebruik te brengen. In het vorige jaar hebben wij eenige bijzonderheden vermeld over in het Departement de l'Aine uitgevoerde werken van dien aard. De dienst der drainering, die door de schatkist onderhouden wordt, verleent kosteloos hare medewerking aan alle landeigenaren.

Een merkwaardig feit in den loop der drainering in het dep. de l'Aine is, dat niet alleen acht of tien groote landeigenaars die werken op groote schaal doen uitvoeren, maar dat alleen, hetzij geringe of vermogende grondbezitters, al naar hunne middelen, draineren. Eenige pachters hebben zelfs met hunne landheeren reeds schikkingen gemaakt of trachten die te maken, om het werk voor gezamenlijke rekening te ondernemen.

Men zegt, dat de ondernemers van den spoorweg van Antwerpen op Rotterdam concessie verkregen hebben tot het doortrekken van hunne spoorwegbaan van Breda over Tilburg naar 's Hertogenbosch: en dat dadelijk een aanvang met de werkzaamheden zal gemaakt worden. Dit gerucht wordt en meer bevestigd en verblijdt de bewoners dezer streken, die zoolang van het genot van eenen spoorweg verstoken bleven. eensdeels om de moeilijkheden daaraan verbonden. ten gevolge van de aanhoudende overstromingen, waardoor het leggen van eenen zeer hoogen, water-vrijen dijk op doorweekte of onder water gelegen gronden noodzakelijk werd, en anderdeels omdat de genie er in den laatsten tijd veel tegen zou gehad hebben, met opzigt tot de verdediging van 's Hertogenbosch. als eene vesting van den eersten rang.

Het spoorwegnet zal mede hierdoor voltooid worden, — vooral wanneer de lijn van 's Bosch naar Arnhem wordt doorgetrokken, — de spoorweg meer opleveren, en de handel aan dezen kanten meer bloeijen. Inderdaad werkt een buurman met stoom, dan moet men dien ook gaan aanwenden. ten einde mededinging te kunnen volhouden

Het Maastrichtsche weekblad l'Indépendant des bords de la Meuse. meer bepaaldelijk bestemd tot gebruik van den handel, is in zijne laatste nummers begonnen met de mededeeling eener verhandeling over den wisselbrief en ander handels-papier, naar Fransch, Belgisch, Hollandsch en Duitsch regt, ten gebruike van den koopman, door den heer adv. Wenmaekers. Wij zijn in het algemeen gene voorstanders van het zoogenaamd populariseren der rechtswetenschap: en wij slaan daar ook weinig geloof aan. Men zou zich echter, gelooven wij, bedriegen, indien men meende, dat daarvan hier sprake was. Het is in onze dagen nauwelijks mogelijk meer een handel te drijven van eenige uitgebreidheid zonder eene meerdere of mindere bekendheid met het wisselregt, en het kan. dunkt ons. niet dan nuttig zijn, den koopman hierin wetenschappelijk en praktisch voor te lichten. Dit is het doel van dezen arbeid, waar de schrijver zich o. a. voorstelt den koopman mede te deelen, hoe hij zich bij voorkomende moeilijkheden te ge-

dragen heeft, niet alleen naar de voorschriften van het regt, iets wat dikwijls afhangt van subjectieve opvattingen en begrippen van betwiste regtpunten, maar vooral ook naar de regelen eener wijze voorzigtigheid, ten einde zoo mogelijk, rechtsgedingen te voorkomen. De schrijver be- looft daarbij eenvoudigheid, gepaard aan volledigheid, beide vereischten onmisbaar voor een werk als het zijne. Het- geen er ons tot nu toe van bekend was, wettigt volkomen het vertrouwen, dat die belofte zal vervuld worden. Tot nu toe heeft slechts de inleiding het licht gezien, hande- lende over den oorsprong van den handel, de middelen van ruiling, geld en handelspapier. (W. v. h. R.)

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fransche Schouwv., Zaterdag 11 Aug. 7 ure
PAUL et JEAN, vaudeville en deux actes; LE VIEUX DE LA VICILE, vaudeville en un acte; LE DIORAMA MYTHOLOGIQUE, chansonnette chanté par M. Félicien LES DEUX ANGES GARDIENS, vaudeville en un acte

Advertentien.

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY, een onfeil- middel ter genezing van uit klierziekte voortkomende zweren. De oudste zoon van ANTOON BARNET, te Bata- leed verschrikkelijk aan klierzweringen; zijne oud- raadpleegden onderscheidene geneesheeren, doch zijne zie- nam hand over hand toe. Eene zuster van BARNET door de zalf en pillen van Holloway van een ziek b- genezen was, nam het kind onder hare bescherming, gende te willen beproeven of een paar weken verblijf- haar hem misschien mogten helpen. Zoodra het kind- aan haar huis bevond, deed zij hem de zalf en pillen- Holloway gebruiken, welke al spoedig zijnen toestand- beterden, en na ruim twee maanden tijds hem geheel- al deden herstellen. Zoo groot is de deugdzaamheid en- krachtig de werken van dit geneesmiddel. Alle soort- huidziekte wordt daardoor genezen.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:
Doosjes Pillen à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 6.75, f 13.
f 20.50. Potjes Zalf à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 7.
f 13.85, f 20.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij
M. VAN RENESSE, te 's Hage; bij B. ADAMA, te Am-
dam; bij L. J. GROOTENDORST, te Utrecht en bij
STRAATMAN, Hoofd-depôthouder te 's Bosch, alsmede
HOLLOWAY'S Etablissements te Londen, 244 Strand
en te New-York, 80 Maiden Lane. (909.)

227ste Nederlandsche Staats-Loterij

4e LIJST. 1e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

No. 5049 en 5232 ieder f 1000.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM 8 Augustus 1855.		Rusland.	
Nederland. Pct.			Pct.
Ned. W. Schuld. 2 1/2	63 7/8	Hopel 1798/1816	5
Dito Certificat. 3	75 7/8	Dito 1828/1829	5
Dito Dito 4	93 1/2	Cert. 1831/1838	5
O. I. Leening. 4		Dito Dito	4 1/2
Amort. Syndic. 3 1/2		Dito Hope . . .	4
Hand.-Maats. 4 1/2		Dito Stieglitz . .	5
Belgie.	51 1/2	Dito dito 5e Ser. .	4
Certificaten. 2 1/2		Dito 1854 . . .	5
D° Rothschild. 2 1/2		Inschr. Assig. . .	6
Frankrijk.		Certific. dito. . .	6
Obligatiën . . .	3	Polen.	
Spanje.		Obligatiën . . .	4
Nieuwe . . .	1 1/2	Oostenrijk.	
Dito Buitenl. . .	3	Metalliek . . .	5
D° Binnenl. om. 8	30 1/2	Dito bet. Amst. .	5
Bew. Sp. Com.		Dito Nation. . .	5
Amort. Schuld.		Dito 1847 . . .	2 1/2
Portugal.		Dito 1851/1852	2 1/2
Londen nieuwe. 3	39 1/2		
Dito uitgest. . .	4		

Braz. bij Roths. p. s. 500 5 pct. 99; dito te Lond. 5 pct. 98 1/2; Mexic., te Lond. 3 pct. 21 1/2; Gren., te Lond. p. s. 100 2 1/2 pct. 18 1/2; dito Uitg. 7.

Londen. Consol 90 1/2, 91, overigens onveranderd.

Weenen. 1 pct. Metal. 77 1/2; Wiss. op Lond. 11 3/4.

Van Binnenl. fondsen blijven Int. à 3 pCt. een zweemb- 4 pCt. meer aangeboden. In vreemde fondsen was de om- derom zeer onbeduidend, en de stemming over het- flauwer. Oostenrijksche maakten hiervan eeno gunstige- dering en blijven met tamelijk veel affaire ruim 1/2 pCt. In Amerik. fondsen worden eenige kleine verkoopen- stelligd, botgeen de prijzen eenigzins doet terug gaan.